

De ce Elon Musk și alte personalități considera ca utilizarea AI reprezintă o amenințare?

Dupa entuziasmul care a cuprins întreaga lume, sau aproape întreaga lume dupa cum se observa în ultima vreme, odata cu anunțurile providerilor de soluții bazate pe inteligența artificială (engl. Artificial Intelligence – AI), traversăm momentul în care o serie de voci influente la nivel global par ca trag un semnal de alarma cu privire la expansiunea exponențială a acestor soluții. Recent, a fost dat publicității un moratoriu (<https://futureoflife.org/open-letter/pause-giant-ai-experiments>), semnat de personalități ale spațiului public, în frunte cu Elon Musk, fondatorul Tesla, prin care acestea cred ca e oportuna suspendarea utilizării AI pe scara largă, datorita lipsei de reglementare și a pericolelor pe care le reprezinta utilizarea libera a Inteligenței Artificiale (IA).

Întrebarea este cum s-a ajuns aici și care sunt argumentele acestor oameni influenți la nivel global, profund implicați în schimbările economice din ultimii ani, cunoscători ca avangardiști și inovatori ai vremurilor prezente?

Apariția ChatGPT a schimbat lucrurile

Chat GPT este un machine learning model, adica funcționeaza aidoma creierului uman, folosind „neuroni” interconectați, care pot învăța sa identifice modele în date și sa faca predicții despre ceea ce urmeaza sa se întâmple în continuare.

Apariția soluției de la OpenAI, denumita ChatGPT este considerata o adevarata revoluție, întrucât este pentru prima data când un chatbot ce are integrat inteligența artificială este antrenat (și încărcat) pe cantități uriașe de date de pe Internet, astfel încât sa formuleze raspunsuri care pot parea ca sunt formulate de oameni.

ChatGPT a câștigat un milion de utilizatori doar în prima saptamâna de la lansare, iar website-ul ChatGPT primește în prezent aproximativ un miliard de vizitatori lunar, cu o valoare estimata de 100 milioane de utilizatori activi, potrivit comunicatelor OpenAI.

Statusul reglementarilor AI

Odata cu apariția ChatGPT din ce în ce mai multe persoane au acces și utilizeaza inteligenta artificială atât pentru uz personal cât și în scop de business, dar domeniul a ramas încă nereglementat. În acest moment nu exista nici un sistem de guvernanta a inteligenței artificiale, ceea ce înseamna ca nu exista nicio pedeapsa în cazul în care un astfel de software este creat sau utilizat cu rea-intenție.

Deși exista destul de multe inițiative de reglementare a zonei AI, nu exista niciuna care sa se afle într-un stadiu suficient de avansat. Uniunea Europeana, de exemplu, lucreaza la Regulamentul privind Inteligența Artificială (AI Act), fiind primul act normativ ce are ca scop principal reglementarea AI-ului, pornind de la riscurile pe care acesta le prezinta pentru consumatori. Pe lângă acest demers, încă în lucru, exista mai multe inițiative care încearca sa stabileasca cadrul etic de dezvoltare a soluțiilor AI, încercând sa traseze un cadru de principii morale ce trebuie transpuse în scrierea de cod a AI-ului.

Motivul principal pentru care Elon Musk și alți actori importanți au semnat moratoriul de suspendare a utilizării AI-ului pentru o perioada de șase luni, este pentru ca nu exista încă un cadru legislativ aplicabil și nici o matrice după care sa stabilim care soluție AI lucreaza în detrimentul oamenilor și care nu.

Cum pot fi afectați oamenii de utilizarea AI-ului?

În timp ce AI-ul are un potențial imens neexploatat, utilizarea nereglementata poate duce la a încălcarea drepturilor omului, mai ales în ceea ce privește discriminarea anumitor segmente ale societății ca urmare a „algoritmilor partinitori - biased”.

Deși AI-ul a devenit un trend abia acum, prin intermediul Chat GPT, poate și pentru ca ChatGPT este atât de simplu de utilizat încât oricine are o adresa de e-mail își face un cont în platforma și poate transmite mesaje catre chatbot, nu trebuie sa uitam ca algoritmii de inteligența artificiala sunt utilizați deja în foarte multe arii din viața noastră. În lipsa acestor reglementari clare de acces și utilizare este foarte probabil ca va utilizarea soluțiilor AI, necontrolat și nereglementat, va afecta în primul rând grupurile vulnerabile, care sunt deja profilate și harțuite în spațiul non-digital, cum este cazul minorităților.

Riscurile la adresa drepturilor fundamentale ale omului apar în special când AI-ul sta la baza unor decizii automate ce au un impact masiv în viața de zi cu zi, cum ar fi: prelucrarea automata a datelor despre sanatatea unei persoane, prelucrarea datelor despre locul de munca sau despre creditare. De exemplu, în 2015, Algoritmul de angajare al Amazon s-a dovedit a fi partinitor cu femeile „pentru ca algoritmul se baza pe numar de cv-uri depuse în ultimii zece ani și la vremea respectiva cei mai mulți dintre solicitanți au fost barbați, astfel ca AI-ul a fost instruit pentru a favoriza barbați înaintea femeilor. (*Real-life Examples of Discriminating Artificial Intelligence* | by Terence Shin | *Towards Data Science*). Și acesta este doar un exemplu.

La ce riscuri se pot expune businessurile prin utilizarea AI-ului?

Când vorbim despre riscurile la care se expun companiile prin utilizarea AI am identificat cel puțin patru aspecte de care trebuie sa ținem cont.

Un obstacol important în calea adoptării AI este lipsa de competențe și disponibilitatea personalului tehnic cu experiența și instruirea necesare pentru a implementa în mod eficient o astfel de soluție tehnica.

În al doilea rând, pornind de la datele la care compania ofera acces inteligenței artificiale pentru a învăța, aici se ridica problema legata de acuratețea datelor pe care va fi învățat algoritmul.

Urmatoarea problema importanta este modul în care soluția tehnologica utilizeaza acele date, din punct de vedere al regulilor de confidențialitate și transparența. Întrucât conform regulilor de prelucrare a datelor din GDPR, companiile trebuie sa asigure confidențialitatea datelor personale ale clienților (utilizatorilor) care intra în contact cu AI-ul.

Nu în ultimul rând, vorbim despre transparența în ceea ce privește modul în care a fost codat algoritmul, întrucât

fara respectarea regulilor minimale de etica în dezvoltarea tehnologica, AI-ul poate genera raspunsuri ori soluții nepotrivite sau partinitoare, care pot genera probleme de încredere pentru brandul ce îl utilizeaza.

Întrebarea care se naște este însă dacă sunt suficiente șase luni pentru ca un set de reglementari de baza sa fie create și adoptate la nivel global, astfel încât sa fie evitate, pe termen lung, aceste riscuri.

Despre Cristiana Deca

Absolventa a Facultății de Drept a Universității București, cu masterat în Drept European, și în Design Thinking la M.I.T, Cristiana a fondat, în urma cu 10 ani, împreună cu alți doi parteneri, prima companie suta la suta românească specializată pe servicii de conformitate în domeniul protecției datelor, Decalex.

Pasionată în special de zona care intersectează drepturile fundamentale ale omului cu evoluția tehnologiei, a obținut certificarea internațională a celei mai prestigioase organizații în domeniul prelucrării datelor, IAPP, ca expert în legislația europeană din domeniul protecției datelor cu caracter personal (CIPP/E).

Este fondator al Asociației de Profesioniști în Domeniul Protecției Datelor din România (ASCPD), și în perioada 2019-2022 a reprezentat România în Confederația Europeană a Asociațiilor de Profesioniști în Domeniul Protecției Datelor. În urma cu doi ani (2021) a fost desemnată membru în board și în Consiliul de Conformitate și Etică al organizației EIT Health, fiind invitată frecvent ca speaker la conferințe internaționale din zona de privacy și cybersecurity.

Despre Decalex

Decalex este prima companie din România, fondată în anul 2010 de Cristiana Deca, Cristian Deca și Ciprian Ulmeanu, care au identificat nevoia de a aduce o schimbare în serviciile de consultanță în conformitate din România. Cu o vastă expertiză juridică și tehnică, bazată cu pasiunea pentru business, cei trei fondatori au pus bazele unei echipe de consultanți de top recunoscută pentru soluțiile inovative de conformitate. Decalex a ocupat încă de la înființare și se menține pe poziția de lider național în soluții de conformitate în domeniul protecției datelor și securitatea informației.